

## **Összefoglaló az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet nyilvános konzultációjáról**

Az összefoglaló a forint- és az euroérmék utánzataira vonatkozó 36/2014. (IX. 25.) MNB rendelet (a továbbiakban: érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet) módosításának nyilvános konzultációra bocsátott tervezetéhez érkezett kérdéseket, észrevételeket, javaslatokat, valamint az MNB azokkal kapcsolatos álláspontját tartalmazza.

### ***1. Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendeletnek kizárólag a forint érmékkel kellene foglalkoznia, az emlékérmek kibocsátásával, illetve forgalmazásával, a zsetonokkal, fémkorongokkal, játék- és kellékpénzekkel nem.***

Az MNB pénzkibocsátási alapvető feladatából eredő felelőssége a magyar törvényes fizetőeszköznek minősülő bankjegyek és érmék védelme. E felelősségi körében az MNB – a hamisítás elleni védelem biztosítása mellett – az utánzatok készítésének felügyeletét (szabályozás, engedélyezés, ellenőrzés, szankcionálás) is ellátja annak érdekében, hogy ne készülhessenek az MNB által kibocsátott bankjegyekkel, valamint forgalmi és emlékérmékkel összetéveszthető utánzatok. Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet ezért minden olyan tárgyra (legyen az például emlékérem, játék- és kellékpénz, zseton, medál) kiterjed, amely alkalmas lehet arra, hogy forintérme (akár forgalmi, akár emlékérmé) látszatát keltse.

### ***2. Miért nem lehet az utánzatokon megjeleníteni hazánk megnevezését?***

Hazánk megnevezése a forintérméken megjelenő olyan képi elem, amely a törvényes fizetőeszköz státuszhoz kapcsolódik, ezért indokolt a védelme. Ez nemcsak Magyarországra jellemző, példaként említhető az euroérmékről készülő utánzatok szabályozása, amely szintén tiltja a tagállamok nevének feltüntetését (ld. az euró-érmékhez hasonló érmékről és zsetonokról szóló 2004. december 6-i 2182/2004/EK tanácsi rendelet, 2. cikk (1) bekezdés c) pont ii. alpont).

### ***3. Miért szükséges az emlékérmé tematikával kapcsolatos szabályozás?***

Az elmúlt évek tapasztalatai, az MNB-hez érkezett kérdések, panaszok azt mutatták, hogy az MNB által kibocsátott forint emlékérmék védelme, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatok visszaszorítása érdekében szükség van szigorúbb jogszabályi rendelkezések bevezetésére. Erre való tekintettel került sor az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet kiegészítésére – többek között – az emlékérmé tematikával kapcsolatos szabályozással. A rendeleti szabályozás mellett a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény is módosult, az MNB pénzkibocsátási alapvető feladatának ellátását, a törvényes fizetőeszközbe vetett bizalmat, valamint a forintérmék gyártását és forgalmazását sértő magatartást, illetve kereskedelmi gyakorlatot tiltó rendelkezésekkel egészült ki.

Az emlékérmé tematikával kapcsolatos szabályozás módosításának lényege, hogy az utánzatok körébe sorol minden olyan készítendő érmet, amelynek tematikája megegyezik az MNB által korábban kibocsátott valamely emlékérmé tematikájával, és az utánzat készítését és felhasználását az MNB engedélyéhez köti.

### ***4. Miért engedi meg az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet módosításának tervezete a gyűjtői sorozatokat, míg az azonos tematikájú egyes emlékérmeket nem? Ez alapján a hirdetésekben szereplő érem-sorozatok nem tartoznak a szabályozás hatálya alá?***

Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendeletben a „gyűjtői sorozat” kifejezés az MNB által kibocsátott emlékérmékhez kapcsolódik, tehát azokkal összefüggésben kell értelmezni és használni. Ennek megfelelően a „gyűjtői sorozat” kifejezés nem vonatkozik azokra az emlékérmékre, amelyek a nyilvános konzultáció során megkezdett konzultációra bocsátott tervezetben szerepeltek.

zat” az MNB által kibocsátott emlékérmék egy adott csoportját jelenti, így pl. a 2015-ben kibocsátott „Zsigmondy Richárd” emlékérmé a „Magyar Nobel-díjasok” gyűjtői sorozat része.

Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet jelen módosítása a „gyűjtői sorozatokat” kiveszi az emlékérmé tematika fogalmából, amely a gyakorlatban azt jelenti, hogy az MNB által kibocsátott emlékérmével azonos tematikájú érmeutánzat készítésére és felhasználására vonatkozó szabályozás csak egy adott konkrét emlékérmé tematikájával (pl. „Zsigmondy Richárd” emlékérmé) és nem a teljes gyűjtői sorozat tematikájával (pl. „Magyar Nobel-díjasok” emlékérmé-sorozat) azonos tematikában készült utánzatokat érinti. Az említett konkrét példánál maradva, azokról a magyar Nobel-díjasokról, akikről az MNB emlékérmét bocsátott ki, csak az MNB engedélyével készíthető emlékérmé, akikről nem bocsátott ki az MNB emlékérmét, engedély nélkül is készíthető emlékérmé.

Az egyes hirdetésekben szereplő érem-sorozatok esetében a kibocsátó felelőssége, hogy a sorozat minden egyes darabja megfeleljen a jogszabályi rendelkezéseknek.

#### **5. Mi a helyzet az olyan jelképek felhasználásával, mint például a Szent Korona vagy az 1956-os lyukas zászló?**

Az MNB nem a jelképek használatát, hanem az érmeutánzatok készítését szabályozza. Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet alapján az MNB által kibocsátott emlékérméről utánzatot készíteni kizárólag az MNB engedélyével lehet, függetlenül attól, hogy az adott emlékérmén konkrétan milyen képi elemek szerepelnek. Az MNB az engedélyezési eljárásban azt vizsgálja, hogy a készítendő utánzat összetéveszthető-e az adott emlékérmével. A vizsgálat összetett, az elő- és hátlapon megjelenítendő képi elemek mellett kiterjed egyéb szempontokra is, így pl. az alapanyagra vagy az utánzat méretére (átmérő, vastagság).

#### **6. Mi van akkor, ha országos hatáskörű intézmény vagy más, valamely motívumban vagy tematikában érintett fél (ideértve például a Magyar Pénzverő Zrt.-t is) készít vagy készített utánzatot? Rájuk vonatkozik-e az MNB rendelete?**

Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet mindenkire (természetes és jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre) vonatkozik, aki vagy amely forintérme utánzatot készít vagy készített. Ennek megfelelően a Magyar Pénzverő Zrt.-re is ugyanezen szabályok vonatkoznak.

#### **7. Javaslat arra vonatkozóan, hogy az emlékérmé tematikával kapcsolatos szabályozás ne vonatkozzon azon éremkiadásokra, amelyek az adott éremkiadásban érintett önkormányzat, egyház, kulturális intézmény vagy jogelődje nevével, működési területével, tevékenységével, hagyományával összefüggenek.**

Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet az MNB által kibocsátott forint forgalmi és emlékérmék védelmét szolgálja. Ennek megfelelően nem a készítő/készíttető szervezet státusza, illetve a készítendő érem témájával való viszonya, hanem az érem paraméterei határozzák meg, hogy az szabályszerű utánzatnak minősül-e vagy sem. Erre való tekintettel nem indokolt egyes jogalanyok kivétele a szabályozás hatálya alól.

#### **8. Ki bírálja el az utánzatok készítésére vonatkozó kérelmeket? A bírálat milyen kimenetelű lehet? Van-e mód fellebbezésre, és ha igen, milyen fórumon?**

A forintérmék utánzatainak készítésére irányuló kérelmeket az MNB bírálja el hatósági eljárás keretében. Az MNB hatósági eljárását, így a jogorvoslati lehetőséget is a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény, az ott nem szabályozott kérdések tekintetében pedig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szabályozzák. Az engedélyezési eljárás díjmentes, és annak a következő kimenetele lehet:

- az MNB megállapítja, hogy az utáncat engedély nélkül is elkészíthető, erről a kérelmezőt értesíti, és az eljárást megszünteti,
- az MNB megállapítja, hogy az utáncat a benyújtott tervek alapján engedéllyel elkészíthető, és határozat formájában engedélyezi az utáncat készítését,
- az MNB megállapítja, hogy az utáncat a benyújtott tervek alapján nem készíthető el, és a konkrét körülményektől függően vagy módosításra szólítja fel a kérelmezőt, vagy elutasító határozatot hoz

Az MNB elutasító határozatának bírósági felülvizsgálata a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól kérhető.

**9. Nem indokolt az érmeutáncatokra vonatkozó MNB rendelet módosításának az engedélyhez kötött forintérmé-utáncatokról szóló fejezetében szereplő korlátozás, amely a készítendő utáncat alapanyagára és mennyiségére vonatkozik, mivel engedélyt úgyis csak olyan utáncat kaphat, amely az MNB által kibocsátott forintérmével nem téveszthető össze.**

Az érmeutáncatokra vonatkozó MNB rendelet módosításából az alapanyagra és a mennyiségre vonatkozó korlátozás törlésre került.

**10. Az érmeutáncatokra vonatkozó MNB rendelet 6. § (1) bekezdése alapján engedély nélkül készíthető a fém alapanyagú, értékjelzéssel, de forint megnevezéssel nem ellátott utáncat, amennyiben a megadott referencia tartományokon kívül esik. Ezek a szabályok ellentmondanak a tiltott utáncatokra vonatkozó rendelkezéseknek.**

Az érmeutáncatokra vonatkozó MNB rendelet 6. § (1) bekezdése az általános tiltó rendelkezések alóli kivételekre vonatkozik. A hivatkozott rendelkezésben rögzített „enyhébb” szabályok kizárólag a forint forgalmi érméről készülő utáncatok esetében alkalmazhatók, mivel ezeknél egyértelműen biztosított, hogy a meghatározott referencia tartományokon kívül eső utáncatok nem lesznek összetéveszthetők a valódi forint forgalmi érmékkel.

**11. Kérelmet kell benyújtani akkor is, ha a készítendő utáncattal kapcsolatban az előírásoknak való megfelelés tekintetében kétség merül fel. Mit jelent ez a „kétség” pontosan?**

Az előzőekben már szóba került, hogy az MNB által kibocsátott emlékérméről csak az MNB engedélye alapján készíthető utáncat. Emlékérméről készítendő utáncat esetén tehát minden esetben kérelmet kell benyújtani. Forgalmi érméről viszont az MNB engedélye nélkül is készíthető utáncat, ha az megfelel az érmeutáncatokra vonatkozó MNB rendelet 6. § (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek. Forgalmi érméről készítendő utáncat esetén akkor kell kérelmet benyújtani az MNB-hez, ha a tervezett utáncat nem felel meg a követelményeknek, vagy ha a készítő/készíttető bizonytalan abban, hogy a tervezett utáncat valóban megfelel-e minden előírásnak.

**12. Miért tiltja az érmeutáncatokra vonatkozó MNB rendelet az érme, emlékérmé kifejezés használatát?**

Az érme, emlékérmé kifejezés utáncatokhoz kapcsolódó használatának tiltása azt a célt szolgálja, hogy egyértelműen elválasztásra kerüljenek a törvényes fizetőeszköz funkcióval rendelkező érmék és az ilyen funkcióval nem rendelkező egyéb termékek (pl. utáncatok, érmék, utánveretek). Az előírás azt jelenti, hogy ha valaki egy adott (emlék)érméről utáncatot/utánveretet/replikát/másolatot/emlékérmét készít, azt nem nevezheti érme, emlékérmé, hanem az adott (emlék)érméről készült utáncatnak/utánveretnek/replikának/másolatnak/emlékérmének.

**13. Vonatkozik-e az MNB rendelete a külföldön készített emlékérmekre? Miért lehet még a mai napig előnye a külföldön készített emlékérmeknek, ahol nem szükséges a verdejel, a finomság feltüntetése?**

Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet a forint forgalmi és emlékérmék utánzataira vonatkozó szabályokat határozza meg, amelyeket Magyarország területén kell alkalmazni. Forintérméről külföldön készített utánzat esetében az MNB rendeletében foglaltakat akkor kell alkalmazni, ha az utánzatot Magyarországon forgalmazzák.

A nemesfém tárgyak hitelesítésével kapcsolatos szabályok nem tartoznak az utánzatokra vonatkozó szabályozás tárgykörébe, így kívül esnek az MNB kompetenciáján. Ennek megfelelően az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet ilyen előírást nem tartalmaz.

**14. Mi van akkor, ha egy emlékérmén meglévő tematika vagy netán motívum jelenik meg az MNB emlékérméjén? Szerzői jogilag ez hogyan értelmezhető?**

Ez a kérdés nem tartozik az utánzatkészítés szabályozásának témakörébe, így nem is jelenhet meg az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendeletben. Az MNB által kibocsátásra kerülő emlékérmék esetében a tervező felelőssége, hogy jogtisztá terveket készítsen az MNB számára.

**15. A korábban felhasznált motívumok újra felhasználása – esetleges tematikai vagy képi egyezés esetén a később kiadandó MNB emlékérméken – hogyan befolyásolja a korábban készített emlékérem kiadóját/készítőjét?**

Az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet módosítás – annak hatálybalépése időpontjától – mind az érmek készítésére, mind pedig azok felhasználására kiterjed. Ennek megfelelően, az érmeutánzatokra vonatkozó MNB rendelet módosítás hatályba lépését követően az MNB által kibocsátott emlékérmék kibocsátása előtti – bármely – időpontban készült, a kibocsátást követően már utánzatnak minősülő érem a kibocsátást követően kizárólag az MNB engedélyével használható fel.

**16. Mi a kibocsátási dátum, a Magyar Közlönyben való megjelenés, a tényleges piacra kerülés időpontja, vagy esetleg valami másik időpont?**

A forint fizetőeszközök (forgalmi bankjegyek és forgalmi érmék, emlékbankjegyek és emlékérmék) kibocsátásáról rendelkező MNB rendeletek minden esetben tartalmazzák a kibocsátás napját. Konkrét példát említve, a 11/2015. (IV. 20.) MNB rendelet rendelkezik a „Duna-Ipoly Nemzeti Park” ezüst emlékérmék kibocsátásáról, és a rendelet 1. § (2) bekezdése tartalmazza, hogy az érme kibocsátásának időpontja 2015. április 22.